

Dziś w „Kujonie”

przykładowe testy.

A jutro z „Gazetą”

płyta CD-ROM.

Znajdziecie na niej

interaktywne

sprawdziany gimnazjalne

gazeta

kujon polski

Test humanistyczny

Tekst I

W drugiej połowie XVIII wieku genialny konstruktor, Szkot James Watt, przez wiele lat doskonalił maszynę parową. Jego ulepszenia zwiększyły znacznie wydajność nowego silnika i umożliwiły mu bezpośredni napęd maszyn o ruchu obrotowym. W ten sposób około 1780 roku powstał nowoczesny przemysłowy silnik parowy, który szybko znalazł szerokie zastosowanie w wielu dziedzinach produkcji. Dzięki jego rozpowszechnieniu wytwórnie przekształciły się w prawdziwe fabryki. Nastąpił okres wielkiego rozwoju, który nazywamy rewolucją przemysłową. W następnym stuleciu inni pionierzy zastosowali z powodzeniem napęd parowy w żegludze i transporcie lądowym.

Wiek XIX przyniósł dalszy ogromny postęp w energetyce. Po licznych mniej lub bardziej udanych próbach wielu pionierów Francuz Etienne Lenoir skonstruował w 1860 roku pierwszy użyteczny silnik spalinowy. (...) Niedługo potem Niemiec Nikolaus Otto udoskonalił silnik spalinowy. Zaczęto też obok gazu stosować paliwa płynne otrzymywane z ropy naftowej. Rozwój przemysłu spowodował konieczność coraz bardziej masowego wydobycia ropy naftowej. Bardzo sprawne i stosunkowo lekkie silniki benzynowe pozwoliły stworzyć samochód i samolot, najpowszechniejsze z nowoczesnych środków transportu. W ostatnich latach ubiegłego wieku Niemiec Rudolf Diesel zbudował niezwykle wydajny wysokoprężny silnik spalinowy, który szybko znalazł szerokie zastosowanie w przemyśle. Wkrótce użyto go do napędu okrętów – pojawił się wówczas przed nazwą statku skrót M/S. (Motor Ship), a następnie do poruszania nowego typu lokomotyw – spalinowozów.

Udoskonaleniom uległ również napęd parowy. Pod koniec XIX wieku wynaleziono turbiny parowe, które znalazły zastosowanie w żegludze i na długo stały się podstawowym środkiem napędu elektrowni. Na początku XX stulecia pojawiły się również turbiny gazowe. Nie ustąpił z pola walki również napęd wodny. W ciągu XIX wieku skonstruowano wiele bardzo wydajnych turbin wodnych, które pozwalają wyzyskiwać tę najtańszą z energii. (...)

Wiek XIX nauczył się posługiwać jeszcze innym rodzajem energii – elektrycznością. Znano ją wprawdzie i badano już wcześniej, ale dopiero w 1800 roku Włoch Alessandro Volta zbudował pierwszą baterię elektryczną a badania nad indukcją elektryczną przeprowadzone w trzydzieści lat później przez wielkiego uczonego angielskiego Michaela Faradaya stworzyły podstawy skonstruowania prądnicy i silnika elektrycznego. Do wytwarzania energii elektrycznej potrzebna jest jakaś inna energia. Natomiast ona sama jest wielce przydatna, ponieważ można ją łatwo przesyłać za pomocą przewodów na dowolne odległości, wszędzie tam, gdzie jest potrzebna. Dzięki temu w nowoczesnym świecie istnieje zasilana przez elektrownie, rozbudowana sieć energetyczna, która dociera wszędzie, dostarczając energii maszynom w fabrykach, poruszając pociągi i tramwaje, oświetlając ulice i nasze mieszkania oraz pozwalając nam korzystać z całego mnóstwa urządzeń elektrycznych w życiu codziennym. Pierwszą taką elektrownię stworzył w Nowym Jorku w 1882 roku wielki amerykański wynalazca Thomas Alva Edison.

Wiek XIX często nazywano stuleciem pary i elektryczności. Wiek XX odkrył i wyzyskał jeszcze nowoczesniejsze źródło energii – energię jądrową. Dzięki znakomitemu rozwojowi badań naukowych w ostatnich kilku dziesięcioleciach fizycy dobrze poznali ukryty przed naszym wzrokiem świat maleńkich cząstek, z których składają się wszystkie ciała – atomów. Po wielu doświadczeniach udało się wyzwolić drżącą w owych drobinkach kolosalną energię. Pozwoliło to zbudować w 1942 roku pierwszy reaktor jądrowy. Stworzyli go uczeni amerykańscy pod kierownictwem emigranta z faszystowskich Włoch, Enrica Fermiego. Były to ciężkie czasy zmagania wojennych, toteż pierwszym praktycznym zastosowaniem nowej energii stało się opracowanie straszliwej broni – bomby atomowej. Ale

gdy nastał pokój, przystąpiono do pracy nad zaprzęgnięciem jej do prawdziwej pracy. Dzisiaj na całym świecie pracuje już wiele elektrowni jądrowych, pływa też coraz więcej okrętów z napędem jądrowym. (...) Rozwijamy je, pamiętając o tym, że podziemne zasoby paliw prędej czy później ulegną wyczerpaniu. Zdajemy też sobie sprawę z tego, że energia jądrowa otwiera przed ludzkością niemal nieograniczone możliwości. Oczywiście, jeśli przyszłości tej ludzkość doczeka, jeśli nie użyje wcześniej owej energii na własną zgubę.

B. ORLOWSKI, Z. PRZYROWSKI,
KSIĘGA WYNALEZKÓW, WARSZAWA 1977,
s. 59-63

Zadanie 1. (0-1)

Jedną z przyczyn rewolucji przemysłowej było

- A. rozpowszechnienie się nowoczesnego silnika parowego.
- B. przekształcenie się zakładów rzemieślniczych w fabryki.
- C. wynalezienie turbiny parowej i zastosowanie w elektrowni.
- D. zastosowanie napędu spalinowego w żegludze i transporcie lądowym.

Zadanie 2. (0-1)

Twórcą pierwszej turbiny spalinowej był

- A. James Watt.
- B. Rudolf Diesel.
- C. Nikolaus Otto.
- D. Etienne Lenoir.

Zadanie 3. (0-1)

Alessandro Volta zbudował pierwszą baterię elektryczną w wieku

- A. XVII.
- B. XVIII.
- C. XIX.
- D. XX.

Zadanie 4. (0-1)

Odwołując się do wiedzy z historii, można stwierdzić, że Faraday odkrył indukcję elektromagnetyczną

- A. przed Wielką Rewolucją Francuską.
- B. przed Wiosną Ludów w Europie.
- C. w czasie I wojny światowej.
- D. po wybuchu II wojny światowej.

Zadanie 5. (0-1)

Twórcą pierwszej na świecie elektrowni T.A. Edison wynalazł

- A. telegraf.
- B. żarówkę.
- C. prądnice.
- D. tranzystor.

Zadanie 6. (0-1)

Pierwszy reaktor jądrowy został zbudowany

- A. po II wojnie światowej.
- B. w okresie międzywojennym.
- C. w czasach I wojny światowej.
- D. w czasach II wojny światowej.

Zadanie 7. (0-1)

Odwołując się do wiedzy z historii, wskaż państwo, na które Stany Zjednoczone zrzuciły bombę atomową w 1945 roku.

- A. Korea.
- B. Japonia.
- C. Niemcy.
- D. Wietnam.

Zadanie 8. (0-1)

Według autorów tekstu I, „energię jądrową zaprzęgnięto do prawdziwej pracy”, gdy

- A. użyto napędu jądrowego.
- B. zakończyła się I wojna światowa.
- C. wyprodukowano bombę atomową.
- D. wyczerpały się naturalne zasoby paliw.

Zadanie 9. (0-1)

Wskaż prawidłowy związek przyczynowo-skutkowy

- A. skonstruowanie silnika parowego → konieczność masowego wydobycia ropy naftowej
- B. odkrycia M. Faradaya → budowa silnika spalinowego → skonstruowanie turbiny wodnej.
- C. poznanie świata atomów → stworzenie reaktora jądrowego → budowa elektrowni jądrowych.
- D. powstanie pierwszej elektrowni → rozbudowa sieci elektrycznej → wynalezienie turbiny elektrycznej.

Zadanie 10. (0-1)

Z tekstu I wynika, że odkrycie naukowe to

- A. ujawnienie zapomnianej prawdy.
- B. założenie wymagające sprawdzenia.
- C. coś, co zostało wynalezione lub wymyślone.
- D. zdobycie wiedzy o czymś dotychczas niezbadanym.

Tekst II

Tylko że – jak się okazuje w toku pracy – państwo Curie muszą „tropić” aż dwóch „złoczyńców” naraz. Promieniotwórczość bowiem koncentruje się głównie w dwóch chemicznie odrębnych frakcjach przerabianej rudy. Uczynom daje to asumpt do twierdzenia, iż istnieją tu dwa odrębne ciała radioaktywne. Już w lipcu 1898 r. mogą oni ogłosić odkrycie jednego z nich.

– Trzeba, żebyś „mu” nadała imię – mówi Piotr do żony.

Ta, która była panną Skłodowska, zastanawia się przez chwilę w milczeniu. Jej serce rwie się ku ojczyźnie skreślonej z mapy świata i na myśl o tym, że to odkrycie stanie się zapewne głośne także w Rosji, w Austrii, w Niemczech, proponuje nieśmiało:

– Może nazwalibyśmy go polonem?

W cytowanych już „Sprawozdaniach” z lipca 1898 r. czytamy:

Przypuszczamy, że ciało, które wyodrębniliśmy ze smółki uranowej, zawiera nieznaną jeszcze metal zbliżony do bizmutu ze swoich właściwości chemicznych. Jeśli istnienie tego metalu się potwierdzi, proponujemy dla niego nazwę „polon” – od imienia ojczyzny jednego z nas.

Nie mieliśmy ani pieniędzy, ani laboratorium, ani żadnej pomocy, by wykonać to trudne i ważne zadanie – napisze kiedyś. – Było to jakby tworzenie czegoś z niczego – i jeśli moje lata studenckie były, jak to nazwał Kazimierz Dłuski, „heroicznym okresem” mojego życia, to bez przesady rzec mogę, iż te lata były i dla mnie, i dla mego męża heroicznym okresem naszego życia wspólnego.

Jednak właśnie w tej nędznej szopie spędziliśmy najlepsze i najszczęśliwsze dni tego życia, wyłącznie poświęconego pracy. Często przygotowywałam tam na miejscu posiłek, abyśmy nie musieli przerywać jakiejś ważnej roboty. Czasem cały dzień schodził mi na mieszaniu jakiegoś gotującego się roztworu mieszadłem prawie równie dużym jak ja sama. Wieczorem padałam ze zmęczenia.

W takich warunkach pracować będą państwo Curie od 1898 r. do 1902 r. Przez pierwszy rok zajmują się wspólnie chemicznym wydzieleniem radu i polonu oraz badaniem promieniotwórczości stopniowo otrzymywanych coraz aktywniejszych związków. Wkrótce jednak uznają, iż bardziej celowe będzie rozdzielenie zakresu działań. Piotr dąży do ścisłego określenia właściwości radu i do bliższego wniknięcia w jego istotę, Maria kontynuuje pracę chemiczną, która ma ją doprowadzić do otrzymania czystych soli radu. Przy tym podziale Maria wybrała dla siebie „funkcje męskie”: spełnia zadania zwykłego robotnika. Podczas kiedy jej mąż w szopie zatopiony jest w delikatnych, subtelnym

doświadczeniach, ona na podwórzu ubrana w swój stary fartuch laboratoryjny, zakurzony i pełen plam od kwasów, z rozwianymi włosami, w dymie, który szczypie w oczy i gardło, staje się sama czymś niemal w rodzaju maszyny...

Zbliża się do celu. Już minął czas, kiedy, stojąc w kłębach dymu na podwórzu, pilnowała ciężkich kotłów z wrzącymi masami. Teraz nadchodzi okres oczyszczania roztworów silnie radioaktywnych. Ale ubóstwo urządzeń więcej niż kiedykolwiek przeszkadza w robocie. Trzeba by mieć konieczne nadzwyczaj czyste pomieszczenie, aparaty najdokładniej zabezpieczone przed kurzem i zmianami temperatury. W szopie zaś otwartej dla wszystkich wiatrów unoszą się pyłki węgla i żelaza, ku rozpaczycy Marii wciąż dostając się do rozczyńców oczyszczonych z takim staraniem. Serce jej się ścisła na widok tych codziennych drobnych nieszczęść, które tyle ją kosztują czasu i siły.

Piotr jest już tak zmęczony tą nieustanną walką, że byłby niemal gotów ustąpić. To oczywiście nie znaczy, aby miał chociaż przez chwilę zamiar zrezygnować z dalszych badań nad radem i promieniotwórczością, ale chętnie zaniechałby, przynajmniej na razie, tego jednego ich fragmentu: oddzielenia czystego radu.

Czy – skoro przeszły już tak wielkie niebyłeby rozsądnie powrócić później w jakichś lepszych warunkach do tej pracy? Bardziej mu zależy na treści zjawisk niż na ich realizacji materialnej i już nie może patrzeć na to, jak nędznymi rezultatami okupuje Maria swój olbrzymi wysiłek. Doradza jej „zawieszenie broni”.

Ale nie wziął w rachubę charakteru żony. Maria chce wydzielić rad, więc go wydzieli. Nie zważa na trudności, nie zważa nawet na luki w swym wykształceniu, które jej niejednokrotnie nad wyraz komplikują pracę. Jest ona mimo wszystko jeszcze bardzo młodą, „świeżą” uczoną: nie ma ani pewności ani wielkiej kultury naukowej Piotra, który pracuje w tej dziedzinie od dwudziestu lat. Nieraz zdarza się jej „potknąć” przy obserwacji jakiegoś zjawiska czy stosowaniu jakiejś metody i musi dopiero na gwałt uzupełniać swoją wiedzę. Jednak z hardym spojrzeniem i upartą zmarszczką, na wyniosłym czole powiada wówczas, ha, to trudno – i tym zażarciej pracuje przy swoich aparatach i miseczkach.

W czterdzieści pięć miesięcy od chwili, gdy małżonkowie Curie ogłosili światu prawdopodobieństwo istnienia radu, Maria odniesie wreszcie w 1902 r. zwycięstwo w tej lichwiarskiej walce: wydzieli jeden decygram czystego radu i określi jego ciężar atomowy: 225.

NA PODSTAWIE: EWA CURIE,
MARIA CURIE, PWN,
WARSZAWA 1983.

Zadanie 11. (0-1)

Na podstawie tekstu II można stwierdzić, że Maria Curie zajmowała się

- A. chemią.
- B. techniką.
- C. geologią.
- D. geografiją.

Zadanie 12. (0-1)

W pierwszym zdaniu tekstu II „tropić dwóch złoczyńców” oznacza poszukiwanie

- A. rudy.
- B. złodziei.
- C. wrogów.
- D. pierwiastków.

Zadanie 13. (0-1)

Piotr Curie chciał przerwać badania nad wydzieleniem radu, ponieważ

- A. interesowała go tylko teoria.
- B. wiedział, że żona ma braki w wykształceniu.
- C. zniechęcał go brak koniecznych do badań warunków.
- D. uważał, że wydzielenie radu nie ma znaczenia dla nauki.

Zadanie 14. (0-1)

Postawę Marii Curie w pracy badawczej najlepiej opisuje sformułowanie

- A. syzyfowa praca.
- B. góra urodziła mysz.
- C. walka z wiatrakami.
- D. wiara przenosi góry.

Zadanie 15. (0-1)

Badania nad radioaktywnością Maria Curie nazwała „tworzeniem czegoś z niczego”, ponieważ z mężem

- A. odkrywali tajemnice przyrody.
- B. pracowali jak starożytni herosi.
- C. całe życie podporządkowali pracy.
- D. pracowali w bardzo trudnych warunkach.

Zadanie 16. (0-1)

Prace nad wydzieleniem radu trwały około

- A. dwóch lat.
- B. trzech lat.
- C. czterech lat.
- D. pięciu lat.

Zadanie 17. (0-1)

Nazwanie odkrytego pierwiastka polonem świadczy o tym, że Maria Curie była

- A. egoistką.
- B. patriotką.
- C. altruistką.
- D. nacjonalistką.

Zadanie 18. (0-1)

Na podstawie wiedzy z historii można stwierdzić, że „ojczyzna skreślona z mapy świata” została w roku

- A. 1772.
- B. 1793.
- C. 1795.
- D. 1830.

Zadanie 19. (0-1)

Z tekstu II wynika, że Maria Curie z pochodzenia była

- A. Polką.
- B. Niemką.
- C. Rosjanką.
- D. Austriaczką.

Zadanie 20. (0-1)

„Serce jej się ścisca” to

- A. epitet.
- B. apostrofa.
- C. przenośnia.
- D. porównanie.

Zadanie 21. (0-1)

Przeredaguj fragment zdania „Maria odniesie (...) zwycięstwo w tej lichwiarskiej walce (...)” tak, aby wyjaśnić znaczenie podkreślonego wyrażenia.

Zadanie 22. (0-1)

Odwołując się do tekstu i własnej wiedzy, wyjaśnij, dlaczego Maria Curie nazwała jeden z odkrytych pierwiastków „polonem”.

Zadanie 23. (0-2)

Za pomocą rzeczowników nazwij dwie cechy charakteru Marii Curie.

Zadanie 24. (0-1)

Z tekstu II wypisz zdanie, w którym narrator informuje o różnicy naukowych zainteresowań Marii i Piotra.

Zadanie 25. (0-1)

Na podstawie tekstu I wyjaśnij, dlaczego zachodnia część Europy od XIX wieku rozwijała się szybciej i była bogatsza niż reszta kontynentu.

Zadanie 26. (0-2)

W wieku XX zbudowano elektrownię jądrową i okręt z napędem jądrowym. Napisz, jaką korzyść, a jakie zagrożenie niosą ze sobą te wynalazki.

korzyść – _____

zagrożenia – _____

Zadanie 27. (0-1)

Z tekstu I wypisz epitet, którym oceniono broń użytą w 1945 roku.

Fot. A, B: Krajobraz po zrzuconiu bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki w sierpniu 1945 roku

Gołębie pokoju nad Hiroszimą

60. rocznica zagłady Hiroszimy. Przez chwilę ruch kołowy stanął i w całym mieście zapadła cisza. W taki m.in. sposób Hiroszima uczyła w sobotni rano, 6 sierpnia, 60. rocznicę zagłady atomowej, która pochłonęła wtedy życie 140 tysięcy ludzi.

Tekst i fotografie PAP

Zadanie 28. (0-1)

Wykorzystując fotografie (A, B, C) oraz podpisy do zdjęć, wyjaśnij, w jaki sposób ludzkość może użyć energii jądrowej „na własną zgubę”.

Zadanie 29. (0-5)

Zredaguj oficjalne zaproszenie na otwarcie wystawy poświęconej odkryciom i wynalazkom. Wystawie nadaj tytuł.

Zadanie 30. (0-15)

Rozważ problem: Energia jądrowa – szansa czy zagrożenie dla ludzkości?

W rozprawce odwołaj się co najmniej do dwóch konkretnych przykładów z historii lub życia współczesnego. Możesz wykorzystać informacje zawarte w czytanych tekstach.

Zadania zamknięte

zad.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
odp.	A	A	B	B	B	D	B	A	C	D	A	D	C	D	D	C	B	C	A	C

Zadania otwarte

zadanie	odpowiedź poprawna	punkty	zasady przyznawania punktów
21	Np. Maria osiągnie sukces, mimo że zapłaci za niego najwyższą cenę...	0-1	1 pkt przyznaje się za dosłowne wyjaśnienie wyrażenia;
22	Np. Maria Curie nazwała jeden z pierwiastków polonem, ponieważ chciała uczcić kraj, z którego pochodziła, a który aktualnie znajdował się pod zaborami...	0-1	1 pkt przyznaje się za właściwe objaśnienie przyczyny nadania pierwiastkowi nazwy;
23	Np. upór, niezłomność, wytrwałość, pracowitość...	0-2	1 pkt przyznaje się za nazwanie dwóch cech charakteru bohaterki; 1 pkt przyznaje się za zapisanie cech w postaci rzeczowników;
24	Np. „Piotr dąży do ścisłego określenia właściwości radu i do bliższego wnikięcia w jego istotę, Maria kontynuuje pracę chemiczną, która ją ma doprowadzić do otrzymania czystych soli radu.”...	0-1	1 pkt przyznaje się za wypisanie zdania wskazującego na różnicę w naukowych zainteresowaniach małżonków;
25	Np. Wszystkie większe odkrycia miały miejsce w zachodniej Europie...	0-1	1 pkt przyznaje się za wyjaśnienie na podstawie tekstu I;
26	Np. korzyść – tania energia, tani transport... zagrożenie – katastrofy ekologiczne...	0-2	1 pkt przyznaje się za poprawne nazwanie korzyści; 1 pkt przyznaje się za poprawne nazwanie zagrożenia;
27	straszliwa (bomba)	0-1	1 pkt przyznaje się za wypisanie epitetu z tekstu I;
28	Np. Ludzkość może doprowadzić do zagłady całego świata, produkując broń jądrową. Jedną tylko bomba pochłonęła 140 tysięcy istnień ludzkich w Hiroszynie...	0-2	2 pkt. przyznaje się za sformułowanie wyjaśnienia na podstawie tekstu III (ilustracje oraz podpis); 1 pkt przyznaje się za ogólne wyjaśnienie, bez przywoływania konkretnych informacji;

Kryteria oceny zaproszenia

lp	kryterium	punkty	zasady przyznawania punktów
1	Realizacja tematu	0-1	1 pkt przyznaje się za wskazanie adresata (musi być konkretny), nadawcy (może być zbiorowy), jednoznaczne określenie miejsca i czasu otwarcia wystawy (co najmniej dzień, miesiąc, rok) oraz celu (otwarcie wystawy, określenie jej tematyki);
2		0-1	1 pkt przyznaje się za dostosowanie wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej (tekst zawiera oficjalne zwroty, np. Będzie nam miło Państwa gości...);
3	Układ graficzny	0-1	1 pkt przyznaje się za celowe rozplanowanie tekstu;
4	Język i styl	0-1	1 pkt przyznaje się za poprawność językowo-stylistyczną (dopuszczalny 1 błąd);
5	Ortografia i interpunkcja	0-1	1 pkt przyznaje się za poprawność ortograficzną i interpunkcyjną (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny);

Kryteria oceny rozprawki**Treść (0-5)**

1	Postawienie tezy lub hipotezy	0-2	1 pkt przyznaje się za sformułowanie tezy bądź hipotezy; 1 pkt przyznaje się za krótkie opisanie tezy bądź hipotezy;
2	Argumentacja	0-2	1 pkt przyznaje się za sformułowanie co najmniej dwóch rzeczowych argumentów; 1 pkt przyznaje się za rozwinięcie argumentów poprzez wprowadzenie konkretnych przykładów;
3	Wnioskowanie	0-1	1 pkt przyznaje się za sformułowanie wniosków wynikających z rozważań;

Kompozycja (0-3)

4	Właściwa kompozycja	0-1	1 pkt przyznaje się za trójdzielną kompozycję z zachowaniem właściwych proporcji;
5	Spójność tekstu	0-1	1 pkt przyznaje się za wprowadzenie w odpowiednich miejscach wskaźników zespolenia;
6	Spójność i logika tekstu	0-1	1 pkt przyznaje się za logiczne uporządkowanie treści (nie ma też nieuzasadnionych powtórzeń myśli);

Język i styl (0-4)

7	Poprawność językowa (fleksyjna, leksykalna, frazeologiczna, słowotwórcza, bogactwo słownictwa)	0-3	0-3 bł. – 3 pkt. 4 bł. – 2 pkt. 5 bł. – 1 pkt. 6 bł. – 0 pkt.
8	Dostosowanie wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej	0-1	1 pkt przyznaje się za zbudowanie tekstu o charakterze argumentacyjnym (obecność konstrukcji typu: <i>Po pierwsze, Moim zdaniem, Podsumowując...</i>);

Zapis (0-3)

9	Poprawność interpunkcyjna	0-1	dopuszcza się 3 błędy interpunkcyjne;
10	Poprawność ortograficzna	0-2	0 bł. – 2 pkt.; 1 bł. – 1 pkt.; 2 bł. – 0 pkt.

Uwaga: Wobec prac uczniów ze stwierdzoną **dysortografią** stosuje się inne kryteria dotyczące zapisu w następujących zadaniach:

Zadanie 29.

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszcza się 2 błędy ortograficzne i 2 interpunkcyjne).

Zadanie 30.

9. Poprawność interpunkcyjna (dopuszcza się 4 błędy interpunkcyjne) 0-1 pkt.

10. Poprawność ortograficzna (dopuszcza się 4 błędy ortograficzne) 0-1 pkt.

11. Zapis umożliwia komunikację 0-1 pkt.

AUTORZY:
BOŻENA BARAŃSKA,
KRZYSZTOF WIATR,
MAREK ZIELIŃSKI